

NAPREJ

Glasiló Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana poš. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 12 Din, za inozemstvo 22 Din. Oglasi: prostor 1 x 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

PROTI TOKU.

(Ob štiriletnici Cankarjeve smrti.)

Proti toku je težko plavati. Vendar ni nemogoče — posebno v lenih vodah, kakor je Ljubljana. Pa tudi v Savi se da proti toku priti naprej, če se drži človek trdnega brega in se ima česa oprjeti.

Cankar je plaval in hodil proti toku vse svoje življenje, tudi v najhujših časih se ni udal lenemu obupavanju, da bi se spustil po vodi navzdol, češ, saj ni mogoče zmagati. Toda tudi za tuje čolne se ni obešal, da bi bil z njih močjo prišel naprej ne, sam s svojo lastno silo se je hotel preboriti proti čolju, ker je vedel, da bi mogli tisti tuji čolni prej omagati nego on sam. Prav tako je bil pa tudi neusmiljen, če se je njemu kdo obešal za pete: Plavaj sam! Če pa ne moreš, primi se za breg, ne pa da še meni onemogočaš plavanje!

Cankarjev je zelo mnogo. Pred Cankarjem in sočasno z njim jih seveda ni bilo, takrat so bili v modi Prešerni. Pa pred Prešernom in sočasno z njimi, tudi Prešernov ni bilo, bili so Vodniki. »Kranjč tvoja zemlja je zdrava, za pridne nje lega naprava« — žal, tvoji sinovi so pa leni, proti toku se jim ne ljubi plavati: če ne najdejo tujega čolna, se spuste lepo po reki navzdol in utonejo končno v blatu tistega morja, ki so se ga najbolj bali, ko so vstopali v reko življenja.

Zakaj neki niso zmagali nad blatom, če so se ga tako zelo bali? — Zato, ker se ga niso bali zaradi umazanosti, temveč samo navidezno. Proti toku niso poskusili plavati iz namena, da pridejo k izvirku žive reke, resnice, temveč so poskusili samo proslaviti se tako, kakor se je proslavil Vodnik, Prešeren, Cankar, na to pa niso pomislili da je oponašanje slavno in slavljeno pač med opicami ne pa med ljudmi. Mnogo je poklicanih, a malo izvoljenih, v lenih slovenskih vodah je pa še poklicanih malo, zato se ni čuditi, da ni izvoljenih sploh nič, da ni Cankarja več nobenega čeprav bi ga prav zdajle najbolj potrebovali!

Ker Cankarja ni, smo pa dobili nekaj boljšega, Gotovo so boljši tisti, ki si upajo Cankarja raztrgati, uničiti, z resno kritiko dokazati, da Cankar pravzaprav ni

nič posebnega, kaj še, da bi bil na višku. Ko smo pred leti slišali govoriti nekega »socialističnega trgovca«, da se je trudil in trudil razumeti Cankarja, da si ga je vsak večer pripravil na nočno omarico, da pa nikdar ni mogel prečitati več nego par strani, ker ni našel ničesar v njem — takrat se nismo čudili. Mnogo je ljudi, ki ne morejo razumeti Cankarja, ker piše proti njim, Toda gledališki kritik ne sme pisati, da Cankarja ne razume, ta se mora potruditi, ga mora razumeti. Zato ni napisal da ga ne razume, ampak da — ni zanič!

Ker slovenski Cankarji — naši umetniki se drže menda vsi za Cankarjev čoln — niso zakričali moramo kričati mi, čeprav mnogi pravijo, da se Cankar ni bavil s politiko in da torej ne bi smeli politični listi »izrabljati« ga. Ne brigamo se za to, kar pravijo »mnogi«. Trdimo, da se je Cankar prav resno bavil s politiko in da v njegovih spisih ni drugega, nego ljubezen in politika, tisti dve zadevi, ki odgovarjata dvema potrebama človeka, ki je bil in ostane na večne čase zoon politikon, družabno bitje. — Sicer je pa bil Cankar celo tudi aktiven politik, je tudi kandidiral na socialistični program in hodil na shode. Da so bili ti shodi tudi Cankarjevski se razume. Nekoč je imel nastopiti v Zagorju. Mesto govora je pozval zborovalce naj denejo mize skupaj pa vina gor, potem jim je pa pripovedoval pripovedke. Pripomniti pa moramo, da se je to Cankarju dobro podalo, ker je hodilo z njim lepo število temeljito preiščenih soisov, ki so na poslušalca vplivali tudi takrat resno kadar so videli Cankarja v naveselejši vinski zabavi da bi se pa to prav nič ne podalo kakemu drugemu politiku, ki bi hotel s takim shodom dokazati, da je — Cankar Drugi. Kdor bi se na ta način obešal na Cankarjeve pete, da bi z njim plaval »proti toku«, ta bi dobil pošteno brco, če ne od Cankarja, ki je že štiri leta mrtev, pa od njegovih spisov, ki bodo živeli še dolgo, dolgo, čeprav to boli kritike in politike in veliko večino Šentflorijanske doline.

F. S.: Praznik ljubljanskih kovinarjev.

Jutri, v nedeljo, 10. decembra bodo ljubljanski kovinarji prvič razvili zastavo svoje podružnice.

Ne bo odveč, če ob tej slovesni prički pogledamo nekoliko v dosedanje delovanje te podružnice in si za bodočnost zarišemo ostro črto naše poti.

Ljubljanska podružnica kovinarjev je obstajala že pred vojno kot sestaven del »avstrijske zveze kovinarjev«. Kakor je

bilo njeno delovanje pred vojno otežkočeno vsled velike nezavednosti, ki je med proletariatom vladala, vendar je vršila že pred vojno važno misijo na polju razrednega boja.

Vsi se še z grenkobo v srcu spominjamo onih časov, ko so bili ravno v Ljubljani vlti oni zloglasni modeli iz tržaškega »Stabilimento tehnico«, ki jih je vodstvo tega obrata vsled stavke, ki je

tam izbruhnila, razpošiljalo po vsem svetu. V Pragi, na Dunaju in celo v Londonu so delavci odklonili izgotovitev dotične modele in šele v Ljubljani v tovarni Samassa so se končno našli ljudje, ki so vkljub svarilu kovinarske internacionale te modele vlti.

Sreča je, da takratna podružnica ni imela zastave ker bi bila z dotičnim činom onečaščena.

Po prevratu se je tudi ljubljanska podružnica reorganizirala — hlapčevski duh se je umaknil socialistični morali in razredni zavesti.

Štiri leta so od takrat minula. Vso to dobo so se ljubljanski kovinarji trudili, da vzdrže svojo organizacijo na ravni in čisti poti delavskega razredno - revolucionarnega gibanja.

Dolga vrsta akcij in stavk, ki so bile vse izvajane v ostrem elanu nam je porok, da so kovinarji za vedno pohodili predvno hlapčevsko tradicijo in da bodo ostali vredni člani velike proletarske družine.

Štiriletno požrtvovalno delo in mnoge žrtve so izbrisale nekdanji greh — z umitimi rokami in čistim srcem bodo v nedeljo razvili svojo zastavo, katere čistost hočejo verno čuvati.

Sodruzi kovinarji, ko se boste v nedeljo zbrali, da razvijete zastavo, ki je zunanji znak vašega notranjega čustvovanja, tedaj si morate obljubiti, da vam zastava ne bo služila za veseljačenja, temveč da jo boste nosili po trnjevi poti v pravičnejši svet!

Ob zmagah bo imela zastava dovolj častilcev — vi pa skrbite, da je tudi takrat ne boste zapustili, če bo prepovedano za njo korakati!

I. MEZNARIČ, vojni invalid:

Invalidi v parlamentu.

Ne kot poslanci, ampak kot poslušalci so invalidi na seji parlamenta dne 6. t. m. zasedli skoro vse prostore na galeriji, hoteč s svojo navzočnostjo prepričati narodne poslance in vlado, da so res bedni med bednimi in da naj se požurijo z invalidskim zakonom.

Trikrat nič je nič!

Seja je bila kratka. Zapisnik zadnje seje se je vzel na znanje in prečital se je dopis ministrskega predsednika Pašiča, v katerem obvešča parlament, da se bodoča zasedanja odgodijo (vlada v krizi in demisiji) ter da se bo za bodoče zasedanje poslance pismeno obvestilo. Po prečitnem dopisu se je seja zaključila. Ogorčeni invalidi, videč, da je reštev invalidskega zakona z odgoditvijo zasedanja preložena, so začeli razsajati in razbijati z berglami okrog sebe, misleč, da bo to dalo narodnim poslancem in vladi povod, potegniti se za invalide. To pa se ni zgo-

dilo namesto milosti narodno čutečili poslancev in vlade, je prišlo oko postave in poskrbelo, da so invalidi pri postranskih vratih izginili na hladno.

Kaj porečejo k temu voditelji invalidskih organizacij? Ali bodo še vedno in trdovratno zanikali, da je invalidsko vprašanje privatno pravno vprašanje? Ali zares mislijo še v bodoče pred nosom zapirati neukim invalidom vrata resnice in braniti invalide s frazami nacionalističnih idej, katerih zastopstvo v parlamentu je dokazalo absolutno nezmožnost dela v korist ljudstva in države?

Resnica boli in tega se hlapci režima boje, zato tudi skrbijo, da neuko ljudstvo ne pride do razmišljanja o resnici in neresnici in o pravici in nepravici. Resnica pa je ta, da je invalid, kakor vsak drug državljani, edinica države, ki mora upravljati državni sistem po ljudeh, ki ne zanikajo resnice in pravice kakor oni današnji, ki so si naredili masko poslancev in pravičnega upravitelja države, in sicer po nerazsodnosti ljudstva samega.

Invalidu naj bo današnji režim poduk, ki ga bo končno privedel do spoznanja, da je njegov prostor v vrstah kmečko-delavskega ljudstva, katerega je vsepovsod 90%, ne pa v vrstah maskiranih sovražnikov, ki upravljajo državni režim.

Toliko časa, dokler sami ne pridete do spoznanja, da morate obenem z ostalim delavnim ljudstvom iztrgati 10% sovražniku masko in krinko z obraza, toliko časa ne smete niti misliti na izboljšanje svojega mizernega položaja!

150.000 samo vojnih invalidov, ne da naštejemo ostalo raio in njih družino, je danes odgovornih za svoje trpljenje, ker so zanikrno odklanjali resnico in se podali iluziji življenja brez političnega dela! Trikrat nič je nič, ampak 10% ubija 90%, in to znači ljudsko slabost! Pošteno delo in resnica je edino socializem, kar nam ne more nikdo ovreči.

Politične vesti.

+ V **Belgradu** so se 7. t. m. nadaljevala posvetovanja v demokratskem klubu o vladni krizi. Po dolgi debati je bila sprejeta z 42 glasovi proti 30 resolucija, v kateri se klub izreka v novi situaciji, ki je ustvarjena zaradi demisije vlade, za pogajanja le z onimi skupinami, katere sprejmejo za bazo pogajani vidovdanske ustavo v smislu sklepov strankinega kongresa z dne 30. oktobra 1921. Glasovanje je dokazalo, da stoji klub na zelo šibkih nogah. Dosedanji predsednik kluba Davidović je še pred glasovanjem o resoluciji odstopil.

+ **Klerikalci** se z vso vnemo trudijo, da bi prišli v vlado. Neprestano konferirajo z opozicionalnimi klubi, s katerimi bi hoteli sestaviti skupno z radikalci vlado. V petek, 8. t. m. je poveril kralj Aleksander vnovič g. Pašiću sestavo nove vlade, ki naj bi bila koalicijska ter naj bi še pred razpisom volitev rešila več važnih zakonov, predvsem uradniški, invalidski ter agrarni.

+ V **Belgradu** je dospel iz Varšave svetnik češkoslovaškega poslaništva Svadrovski ki bo zamenjal težko obolelega poslanika Kalino.

+ V **Bolgariji** se je ponesrečil poskus državnega prevrata, ki ga je započel makedonski vojvoda Protegorov. Vlada je mobilizirala vojaštvo, ki je skupno s kmeti pregnalo vstaše iz Sofije ter zavezelo tudi Čustendil, gnezdo upornikov. Razjarjeni kmetje so vsepovsod uničevali

meščanske hiše, ker so menili da so zanosvale prevrat meščanske stranke.

+ **Angorska narodna skupščina** je 6. t. m. razpravljala o taktiki Izmet paše na orientski mirovni konferenci. Skupščina je sklenila, da se mora Izmet paša točno držati navodil, ki jih je prejel pred svojim odhodom.

+ V **Rimu** so se vršila zadnje dni važna pogajanja med italijansko vlado in zastopniki ruske trgovske misije. Pogajanja so se vršila tajno in so vzbužala veliko pozornost, ker se jih je udeleževal tudi Krasin, ki je prišel v ta namen tajno iz Švice v glavno mesto Italije. Svoje občutke proti tem tajnim pogajanjem so prvi pokazali Francozi ki se niso udeležili v Lausanni večerje pri lordu Curzonu na čast Mussoliniju. Večerji pa so prisostovali delegati vseh ostalih zavezniških držav.

+ **Laška vlada** bo odredila v najkrajšem času cenzuro nad časopisi, ker je baše dosegla površnost laških listov svoj višek. Fašistovski listi poročajo, da objavljajo listi neresnična poročila ali pa povečujejo važnost dogodkov. Tako da ne sme iti nič več naprej. Vse mora namreč priti pod fašistovski klobuk.

+ **Madžarski minister** za notranje zadeve Rakovszky je predložil 6. t. m. na seji narodne skupščine zakonski načrt o zaščiti države ki vsebuje skoro neverjetne barbarske predloge. Tako n. pr. smejo oblasti izgnati iz države vsakega državljana, ki bo prišel navzkriž z državnimi paragrafi bodisi, da stremi po spremembi ustave, bodisi da krši »ugled« države s tem, da žali tradicijo države ali pa »patriotično čuvstvovanje«. Vrh v vsega sme vlada odpoklicati ob vsakem času vsakega državljana od 18. do 50. leta v vojaško službovanje v »interesu države«. § 11. zloglasnega zakonskega načrta dovoljuje tudi cenzuro nad poštnim, brzojavnim in telefonskim prometom. Na vsak način bo moral spregovoriti o madžarskem belem terorju ves kulturni svet, ker ne živimo nič več v srednjem veku.

+ **Pri mednarodnem posojilu Avstriji** sodelujejo Anglija, Češkoslovaška in Francija z 22,5%, Italija z 18,5½%, Belgija s 5½%, Švica in Španija z 2,9%. Angleški parlament je ravno 6. t. m. odobril za avstrijsko posojilo 2,250.000 šterlingov, kar znaša okoli 57 milijonov zlatih kron, švicarski parlament pa vsoto v znesku 20 milijonov zlatih kron v isti namen.

+ **Nemški delavski časopisi** pišejo o reakcionarnih elementih, kateri se potikajo po Bavarskem ter snujejo prevrat po Mussolinijevem vzgledu. Na čelu tega gibanja so bivši cesarski generali kakor Hindenburg, Luddendorf in drugi. Listi pozivajo delavstvo, naj stoji na straži.

+ V **Berlinu** bodo pričeli 12. t. m. z razpravo proti atentatorjem na publicista Maksimiliana Hardena. Glavnega atentatorja Anckermanna pa še vedno niso prijeli.

+ **Zavezniški odbor strokovnjakov v Parizu** je dokončal svoje delo ter bo te dni razglasil, kako se bo izvršila razdelitev dolga bivše avstro-ogrške monarhije med poednimi državami, ki so prevzele bivše avstro-ogrsko ozemlje. Lepa reč, zdaj bomo plačevali še del dolga bivše avstro-ogrške monarhije! Te dedščine prav gotovo ne bodo veseli naši davkoplačevalci.

+ **Internacionalni mirovni kongres**, ki se bo vršil na poziv amsterdamske strokovne internacionale od 10. do 15. t. m. bo od dosedanjih akcij največja inter-

nacionalna akcija za svetovni mir. Svoji prihod so doslej javile centrale iz Belgije, Bolgarske, Danske, Nemčije, Francije, Madžarske, Italije, Luksemburške, Nizozemske, Avstrije, Poljske, Švedske, Španije. Potem 16 internacionalnih strokovnih sekretariatov, nemška sindikalna centrala iz Češkoslovaške in centralni odbor ruskih sindikatov. Svoje sodelovanje je še javila II. internacionala (London) in 6 priključenih ji organizacij; dunaisko mednarodno sodelovanje in 3 priključene ji organizacije, internacionalna združna zveza in 3 priključene ji organizacije, delavska omladinska internacionala (Berlin), internacionala socialistične mladine (Dunaj) in slednjič še 12 internacionalnih mirovni in sličnih organizacij.

+ V **Londonu** je podpisal angleški kralj 6. t. m. proglas, s katerim se naznanja uveljavljenje ustave nove irske svobodne države. Podpisal je tudi proglas, s katerim je imenoval poslanca Nealija za generalnega gubernatorja Irske. Po vestih iz Dublina se je izvršil čin proglasitve ob popolnem miru.

+ **Proračun ameriških Zedinjenih držav** za leto 1923. znaša 3.180.843.000 dolarjev za stroške t. j. dve milijardi manj od stroškov tekočega leta. Od teh stroškov gre 280.881.000 dolarjev za vojno mornarico, 259.552.000 dolarjev pa za vojaštvo. Za vojno zračno brodogradnjo je določenih 12.781.000 dolarjev. Ogromne vsote grede za puške, sablje in topove. Kako leno bi se godilo ljudem, če bi izdajali denar za humanitarne potrebe in ne v morilne namene.

Dnevne vesti.

Ljubiteljem proletarske pesmi prido-ročamo, naj posetijo jutrišnje razvitje kovinarske zastave. Nastopil bo znani jeseniški delavski pevski zbor »Sava«, ki je že na zadnjem vsedelavskem zletu dokazal, da je najboljši delavski pevski zbor v Sloveniji.

Na naslov centralnega odbora invalidske organizacije v Ljubljani. Dne 19. novembra t. l. smo vam naslovili resolucijo ljubljanskih invalidov v kateri smo vam sporočili, da se ne strinjamo z vašim delovanjem ter istočasno zahtevali, da skličete v najkrajšem času izredni občni zbor, na katerem se naj določi taktika in smer bodočega dela v organizaciji in volitev novega odbora. Do danes niste resolucijo niti javno v časopisju objavili, niti poskrbeli za izredni občni zbor. Zato vas ponovno in javno opozarjamo, da storite eno kakor drugo v najkrajšem roku, ker bi bili sicer prisiljeni priti do svojih društvenih pravic po drugi poti, ki ne bi bile ljube nam niti vam. Želimo, da bo naša zastavica tako delala, kakor hočemo mi, ne pa tako kakor hočejo to posamezniki! V imenu invalidov, ki so vam naslovili resolucijo dne 19. novembra t. l. — Anton Jesih, težki invalid.

Od Slov. planinskega društva smo prejeli sledeči dopis: Lastniki raznih lovišč se pritožujejo, da streljajo turisti tudi v zimskem času na svojih turah in s tem dostikrat motijo lov. Tako početje je strogo prepovedano in ima lahko za dotičnika jako neljube posledice, pa tudi ugled društva trpi pri tem. Zato opozarjamo turiste, da v bodoče opuste take nerodnosti.

Listnica uredništva. V poročilo s kovinarskega shoda na Jesenicah se je vrnila neljuba pomota. Milukinovič ni zaključil: »samo z bombami si bomo osigu-

rali naši eksistence«, temveč: »samo z borbami si bomo... itd.«

Listnica uredništva. Več dopisov, ki so nam ostali, bomo objavili prihodnjič. Vse pr'de lepo do vrsti. Žal, da je naš list majhen. Za njegovo velikost naj skrbe sodrugi s tem, da poagitirajo za naročnike. V teh resnih časih je delavski list važno orožje, ki ga ne smemo omalovaževati.

Ljubljana.

Četrto obletnico smrti našega Ivana Cankarja proslavi ljubljansko delavstvo s tem, da se udeležijo slavnostnega predavanja ki ga priredi S. D. J. S. »Svoboda« v ponedeljek, 11. t. m. ob 8. zvečer v dvorani mestnega magistrata. Po predavanju recitacije. Vstopnina: sedež 3 Din, stojšče 1 Din.

Marionetno gledališče v »Mestnem domu« ima v nedeljo, dne 10. t. m. dve predstavi in sicer prvo ob 15., drugo pa ob 18. uri. Igralo se bo predzadnjič v tej sezoni igrokaz v 5. dejanjih s predigro: »Doktor Faust«. Občinstvo se posebno opozarja na to velezanimivo, tudi v literarnem pogledu znamenito igro. Predprodaja vstopnic k obema predstavama se vrši v »Mestnem domu« v nedeljo dopoldne od 10. do 12. ure.

Druga delavska predstava v dramskem gledališču bo v soboto 9. decembra, in sicer se vprizori Čapkova drama R. U. R. Predprodaja vstopnic je vsak dan od 8. do 12. in od 3. do 7. zvečer v tajništvu »Svobode« v Židovski ul. 1, I. nadstr. in v Strokovni komisiji v Šelenburgovi ul. 1, II. nadstr. Cene vstopnic so polovične. Vse delavstvo opozarjamo, da si pravočasno preskrbi vstopnice samo ali potem svojih zaupnikov!

Vse upokojenca in upokojenke opozarjamo na važni sestanek, ki se bo vršil v nedeljo, 10. t. m. ob 2. popoldne v upravništvu »Upokojenca«. Tovariši! Storite svojo dolžnost! Zelo važno. Pridite vsi! Pripel'ite s seboj tudi svoje tovariše. — Načelstvo konzorcija »Upokojenca«.

Važno za invalide, voine vdove in sirote. Ljubljansko poverništvo Splošne organizacije vojnih invalidov, vdov in sirot je iz svojih prihrankov, iz zneska 14.400 K, ki so ga letos volili društvu razni dobrotvorci in iz zneska 40.000 K, ki ga je pre'elo društvo od Osrednjega odbora kot delež od monopolske uprave poslanega denarja, osnovalo fond 70.000 K, ki se bo uporabljal za obdaritev najubožnejših članov ob Božiču oziroma Novem letu. Prošnje za podpore je nasloviti oziroma izročiti v tajništvu organizacije v Št. Peterski vojašnici, soba 3, ki bo te prošnje sprejemalo najdalje do 15. t. m. V prošnjah je v kratkem opisati družinske in premoženjske razmere, število in starost otrok, višino priznane delanem-zmožnosti in točen naslov. Opozarjamo že sedaj, da bomo upoštevali le one, ki so podpore resnično potrebni. — Odbor.

Zdravniki pozor! V nedeljo, 10. t. m. se bo vršil ob 9.30 na internem oddelku javne bolnice važen in nušen sestanek. Predmet: Debata o zakonu o osiguranju radnika, špocialno razmerje blagajniškega zdravnika napram blagajni in osiguranju. Polnoštevilna udeležba zlasti blagajniških zdravnikov je potrebna! — Odbor slov zdravniškega društva.

Obrtna zadruga čevljarjev za Ljubljano in okolico vljudno naznanja svojim cenj. naročnikom in odjemalcem, da je na seji dne 3. dec. 1922, z odobrenjem vseh članov zadruga sklenila nadaljno

delo izvrševati le proti takojšnjemu plačilu. Umevna je ta odredba brez vsakih argumentacij, ker morajo čevljarji mojstri tudi vse blago in druge življenske potrebščine takoj plačati. — Načelstvo.

Celje.

Krajevna borza dela v Celju. Razglas! Glasom zakona o zaščiti delavcev (Ur. l. šte. 74. 13. jul. 1922.) je okrožna strokovna komisija v Celju na seji, dne 2. t. m. sklenila, da naj tajništvo uraduje obenem kot krajevna borza dela in sicer po § 106. citiranega zakona. Istočasno se je odposlala prošnja na Osrednjo borzo dela v Belgrad za ustanovitev drž. krajevne borze dela v Celju po § 86 zakona o zaščiti delavcev. **P. T. delodajalce se s tem obvešča, da imajo upoštevati § 102 cit. zakona pri odslovlitvi delavcev ter § 103 pri nastanitvi inozemskih delavcev. Prijave in objave je pošiljati na: Krajevno borzo dela v Celju.**

Maribor.

Čujmo, čujmo! »Volksštima« pripoveduje, da ni sedanja mariborska organizacija privesek par ljudi, češ, da odločujejo v nji zaupniški zbori. K temu naš komentar: Predvsem zahtevamo mi v socialističnih organizacijah, da odločuje v zadevah, kakor jih ne obsega pravilnik, celokupno članstvo, ki mu pa v Mariboru ne dajo besede niti takrat, kadar gre na pr. za volitev delegatov na kakšno velevažno interno konferenco. Dokažite, da se ni kršila ta najprimitivnejša zahteva socialistične demokratične, recimo, za časa zadnje separatistične konference! Drugič: Četudi bi se strinjali s tem, da odločujejo v tako važnih trenukih ožje skupine namesto celokupnega članstva, moramo vseeno odklanjati tak sistem zaupniških zborov, kakor živi v Mariboru. V zadnjem času smo podali celo kopico dokazov da so voditelji mariborskega delavstva do zadnje mišice prežeti z raznimi grehi proti logiki, socialistični taktiki, doslednosti, celo moralni, in da so predvsem zakrivilji neodpustljiva izdajstva proti stranki, ki so ji v njenem najtežjem delu za notranjo konsolidacijo skušali škodovati z obrekljivim hujskanjem proti disciplini in njenim nositeljem ter s tem, da so jo hoteli siloma zopet vpreči v jarem kristanovsko-kocmurjanskega individualističnega paševanja. Navzlic našim jasnim dokazom pa se ni čutil mariborski zaupniški zbor (še do danes ne!) poklicanega, da preišče, v koliko so bile naše trditve utemeljene in da pokliče krivce na odgovor. Kaj še: pripomogel jim je celo k temu, da zavzema'jo v organizaciji še vodilneše mesto, nego so ga kdaj prej! Zdi se nam, kakor da bi bil čisto omamljen od retorične geste par ljudi in da je obenem z organizacijo le privesek teh ljudi! Naša trditev je težka, ampak kdor se čuti nedolžnega, naj z dejanji pokaže, da je neodvisen in na strani tistega velikega dela mariborskega socialističnega življa, ki je absolutno proti temu, da pade iz Belgrada na Maribor ista obsodba, kakor je nadla na zarjansko Ljubljano. Vemo, kako govori mariborsko delavstvo, zato pa smemo tudi z mirno dušo izjaviti, da je proti temu, da bi ga sedanji režim odločil od stranke.

Iz stranke.

Trbovlje. Člansko zborovanje krajevne organizacije SSJ v Trbovljah se bo vršilo v četrtek, 14. decembra ob 16. (ob 4. popoldne) v »Delavskem domu«. Na dnev-

nem redu občinske volitve, posebno kandidatna lista. Sodrugi to je prilika, da vsak izrazi svoje pomisleke — udeležite se polnoštevilno. Vstop le z izkaznico! — Odbor.

Iz strok. gibanja.

Okrožna strokovna komisija v Celju, je na seji dne 2. dec. t. l. sklenila, da se imajo po zakonu o zaščiti delavcev izvoljeni obratni zaupniki prijaviti imenoma tajništvu okrožne strokovne komisije v Celju, Vodnikova ulica 3. Zaupniki se morajo voliti v vseh podjetjih (tovarnah), **povsod, kjer je več kakor 20 oseb zaposlenih.** (Glej §§ 113 in 114, zakona o zaščiti delavcev Ur. list šte. 74 z dne 13. jul. 1922. Podjetniki (ravnatelji), ki bi se protivili volitvi obratnih zaupnikov, ali, da bi jih ne hoteli priznati, se imajo takoj naznaniti na gorioznačeno tajništvo v svrhu vložitve ovadbe radi kratenja delavskih pravic, priznanih po citiranem zakonu. Oni delavci, ki so zaposleni v podjetjih, kjer ni strok organizacije, lahko naročijo referenta od tajništva okrož. strok. komisije v Celju, v svrhu izvršitve volitev obratnih zaupnikov in razložitve zakona. (V področje celjske okrožne strokovne komisije spadajo podjetja na območju okrajnega glavarstva Celje, Brežice, Konjice, Slovenjgradec, Mozirje in Rogatec.) — **Tajništvo okrožne strok. komisije v Celju.**

V Črni so aretirali socialističnega Miklavža! Na Miklavžev večer je imelo »Konsumno društvo Črna II.« v izložbenem oknu papirnatega »Miklavža«, ki je držal v roki rdeče obrobljen propagandni listek »Bodi socialist!« Miklavž je bil tudi dober državljan, ker je pustil omenjeni propagandni listek kolekovati s kolekom za 5 para! Miklavža, ki se je drznil propagirati socializem, je zagledalo oko postave, ki je poslalo svojega podrejenega žandarja intervenirat, češ da mora Miklavž izginiti iz izložbenega okna! Miklavž je protestiral in se skliceval na zakone. Vse skupaj pa ni nič izdalo, prišla je še asistenta druge bajonetne »špi-ce« v spremstvu občinskega tajnika in občin. sluga. Premoč je bila prevelika in Miklavž je bil »vergewaltigt« in odnešen po obč. slugi v občinsko pisarno; pred njim je pa majestetično korakal občinski tajnik, za njim pa, po službenih predpisih — dva orožnika, obsenčena z bajoneti. V občinski pisarni bo Miklavž izpostavljen trpinčenju od strani kandidatov SLS liste, to je treh župnikov, 8 sokolov, dveh pristnih nemških navijačev cen in par zapeljanih ovc. Dokler ga ne bo odrešil pravi socialistični župan, to je do 10. dec. t. l. na dan volitev, bo Miklavž stavkal s tem, da ne bo nič jedel. Med časom pa bo »pogruntal« kakšno darilo za prihodnje leto črnskim sokolašem, ki so se pustili napisati na klerikalno listo; klerikalcem pa bo gotovo prinesel šibo, ker so falsificirali pet podpisov na kandidatni listi.

= **Vrednost denarja.** 1 dolar velja 72 Din, 1 češka krona 2.29 Din, 1 lira 3.62 Din, 100 avstrijskih kron 11 par. V Curihu velja 100 naših kron 1.77 švicarskih frankov.

= **Finančni odbor** je odobril prometnemu ministrstvu kredit v znesku 13 milijonov dinarjev, od katerih je 5 milijonov dinarjev določenih za razširjenje nekaterih kolodvorov.

= **Rusko oblast** so naročile iz Tek-sasa 50.000 bal bombaža za 6 milijonov dolarjev, katere bodo porabili za obnovo ruske tekstilne industrije.

Kulturni vestnik.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

Sobota, 9. dec.: »R. U. R.« Delavska predstava. Izven.

Nedelja 10. dec. ob 3. popoldne »Krojaček-junaček«. Mladinska predstava. Izven. — Ob pol 8. zvečer »Idijot«. Izven.

Ponedeljek 11. dec.: »Kralj na Betajnovi«. V spomin Cankarjevi smrti. Izven.

Opera:

Sobota 9. dec.: »Tajnost«. Red B.

Nedelja 10. dec.: »Gorenjski slavček«. Izven.

Ponedeljek 11. dec. Zaprto.

Iz gledališke pisarne. V ponedeljek, dne 11. t. m. uprizori dramsko gledališče v spomin četrte obletnice Cankarjeve smrti znamenito pokojnikovo dramo »Kralj na Betajnovi«. Vloge so razdeljene takole: Šaričeva (Francka). Wntrova (Hana) Rakarjeva (Lužarica). Gabrijelčičeva (Nina). Zbožilova (sodnica). Skrbinšek (Kantor). Železnik (Maks). Lipah (župnik). Peček (Bernot). Ločnik (Krnc). Terčič (sodnik). Medven (Koprivec). Kumar (oskrbnik). Smerkoli. Markič. Cesar (kmetje). Režijo vodi g. Skrbinšek. Predstava se vrši za red E.

Predstava »Kralja na Betajnovi« v spomin četrte obletnice smrti velikega pisatelja in dramatika Ivana Cankarja se bo vršila v ponedeljek, dne 11. t. m. za red

E in ne za izven, kakor je bilo prvotno iavljeno.

H. Sienkiewicz: Z ognjem in mečem. Povest iz davnih dni. s slikami. Prevel dr. R. Mole. 3. snopič. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Prešernova ulica 54. Strani 129—192. Cena 7.50 Din. Tretji snopič nove izdaje velikega in zanimivega Sienkiewiczovega zgodovinskega romana je izšel ter je opremljen z lepima ilustracijama. Ta in prva dva zvezka se dobita pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani.

Bančni uradniki in izjava g. Plavšiča. — Od Izvršilnega Odbora Saveza Bankovnih Činovnika Jugoslavije v Zagrebu smo prejeli sledeče poročilo s prošnjo, da ga priobčimo:

»Riječ« je dne 25. m. m. v številu 271 priobčila interview svojega beogradskega dopisnika s pomočnikom ministra financ, g. Plavšičem o vzrokih padca dinarja v Zurichu. V tem razgovoru je g. Plavšič obdolžil večje število bančnih uradnikov, ki so mu bili naznanjeni, da kupujejo izvozne čeke v verižni trgovini in se na ta način izogibajo registraciji o prodaji in nakupu pri bankah. Obenem je g. Plavšič pripomnil, da je verižna trgovina dosegla vrhunec v Dalmaciji.

S to izjavo gda. Plavšiča, kakor jo je reproduciral dopisnik »Riječi«, se velikemu delu stanu bančnih uradnikov očitajo malverzacije. Radi tega se Izvršilni Odbor Saveza Bankovnih Činovnika Jugoslavije v Zagrebu smatra popolnoma opravičenim, če v interesu svojega članstva zahteva, da se z iste strani preklicata pavšalni očitki na ta način, da se eventualni krivci objavijo v javnosti, da se s tem popravi krivica, storjena ostalim poštenim uradnikom.

Treba da Fellerjev Elzafluid Povsod kupiti morete!

Ako ustanovite, da Fellerjev pravi Elzafluid kje nemorete dobiti, pro imo sporočite, takoj dobite sporočilo za Vas najugodnejše mesto, kje se prodaja

To je na boljše, kar sem kedaj okušal!

Pravi Fellerjev Elzafluid kot dobrodejno sredstvo za drgnjenje! Za ude! Za vrat! Za glavo! Za zobe! Za negovanje kože! Kot kosmetikum! Za negovanje ust! V zimi! V letu! Pri tisoč priložnostih pokaže se blagodelujoč, bolečine lajšujoč, koristen in mnogostransko uporabljiv. Je veliko močnejši in bolj delujoč kakor francosko žganje in najboljše sredstvo te vrste! Nekolko kapljic zadostuje, da tudi vi rečete:

To je najboljše, kar sem kedaj okušal!

Skupaj s pakovanjem in poštnino stane:

3 dvojnate ali 12 dvojnate	1 specialna steklenica 24 dinarjev
24 " " " "	4 specialne steklenice 84 " "
36 " " " "	8 specialnih steklenic 146 " "
	12 " " " " 208 " "

KOT PRIMOT: Elza-obliž zoper kurja očesa 2 dinarja in 3 dinarje; Elza-mentolni črtniki 4 dinarje; Elza-šved ka tinktura za želodec 10 dinarjev; Elza-zagorski prsni in kašeljni sok 9 dinarjev; Elza-rbje olje 20 dinarjev; Elza-voda za usta 12 dinarjev; Elza-kolonska voda 10 dinarjev; Elza-šumski miris za sobo 15 dinarjev; Glycerin 4 dinarje in 15 dinarjev; Lysol, Lysoform 12 dinarjev; Kineški čaj od 1 dinarja dalje; originalno Radikum francosko žganje velika steklenica 13 dinarjev; Elza-mrešni prašek 7 dinarjev, strup za podgane in miši 7 dinarjev. Za primot se pakovanje in poštnina posebej računa.

Na te cene se računa sedaj 5% doplačila. Adresirati natančno:

Even V. Feller, lekarnar
Stubica donja Elzatrž št. 252, Hrvaško.

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Zahvala.

Za obilne dokaze izrednega sočutja ob nenadni smrti našega preljubega soproga, oziroma očeta, gospoda

KAROLA KORDELIČA

kakor tudi za mnogoštevilno spremstvo se najsrčneje zahvaljujemo. Posebna hvala gg. pevcem, članom čevljarske zadruge, vsem prijateljem in tovarišem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, g. poslancu Kopaču za njegov sočuten nagrobni govor ter darovalcem cvetja.

Prejmite vsi našo najglobokejšo zahvalo.

Žalu oči ostali.

Zimska sezija!

Velike množine zimskega blaga ravnokar došle.

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10.

ZAKAJ?

Zato ker je velikansko množino sukna, platna, parhenta in hlačvine prejela iz inozemskih tovarov, ter prodaja po čudoviti nizkih cenah veletrgovina

R. STERMECKI, Celje, St. 357.

Cenik z tisoč slikami zastoj.

Citajte velezanimivo študijo
Dr. Oto Bauer - Uratnik
Pot k Socijalizmu.

Cena 1 din.

Naroča se v upravi »NAPREJ«.

Kožuhovina

svila, modni nakit, predpasniki, spodnja krila po znižanih cenah

pri

A. ŠINKOVIĆ nasl.

K. SOSS,

Ljubljana, Mestni trg 19.

Zimska sezona!

Lastni izdelki!

Manufaktura - Moda - Konfekcija

Drago Schwab

Dvorni trg št. 3 Ljubljana Dvorni trg št. 3

priporočila specijelno sezonske izdelke, kakor zimske sukne, raglane, modne in športne obleke, usnjene sukniče in raglane (za avtomobiliste), čepice, zimsko perilo itd.

Izdelava po meri v lastnem modnem salonu.

Za reklamne cene

se prodaja narejena obleka za moške,

ženske in otroke

tudi kožuhovina in trikotaža edino le v največji trgovini

O. Bernatovič,

Ljubljana, Mestni trg 5-6.

„Pošljite naročnino!“